

JOIN Collective Clothes

Modna industrija uglavnom se fokusira na status dizajnera i identitet brendova, a odjeću prikazuje kao čarobnu posljedicu nevidljivih procesa slaveći vrijednosti kao što su originalnost i inovativnost. Općenito govoreći, modu doživljavamo kao nešto što rade drugi, kao nešto što nije za sve. Iako je tako shvaćena, moda je zapravo oduvijek bila kolektivna praksa. To potvrđuje i činjenica da svakodnevno nosimo odjeću. Moda je nešto u čemu svi sudjelujemo. JOIN Collective Clothes produbljuje tu ideju pozivajući sve da se priključe.

JOIN Collective Clothes dizajnerski je i istraživački projekt koji proučava modu kao kolektivnu praksu stavljajući težište na zajedničko kreiranje i nošenje odjeće. U ovom projektu svi su pozvani izraditi dio nekog odjevnog predmeta, a na kraju se ti dijelovi, koje su osmislili različiti ljudi, spajaju u cjelovitu modnu kombinaciju.

Osnovni alat projekta jest interaktivni modularni sustav koji čine četiri različita oblika: top (J), rukav (O), nogavica (I) i dio suknje (N). Svaki oblik doprinosi rastućoj zbirci djelića odjeće koji se mogu sastaviti u niz različitih odjevnih predmeta. Priručnik vas vodi procesom izrade jednog od četiriju ponuđenih oblika. Svi komadi lako se mogu kombinirati, zamijeniti i nanovo sastaviti.

Mogućnost sudjelovanja u procesu izrade, kao i sastavljanja djelića odjeće u cjelinu, dopušta pojedincu preuzimanje različitih uloga te se zaigrano, ali i kritički, postavlja prema određenim aspektima modnog sustava.

Odjevni predmet kao skup oblika, zbirka djelića, može se shvatiti kao metafora sustava (brze) mode. Dekonstruirajući odjeću na sastavne dijelove te prevodeći je u modularni sustav međusobno zamjenjivih elementa, JOIN Collective Clothes transformira odjeću u fluidni objekt. Što bi se dogodilo da rastvorimo modni sustav i istražimo ga kao nešto nestalno i nestabilno, kao sustav kojem se svi mogu zaigrano pridružiti, u kojem su svi pozvani zajedno stvarati modu? „Razmontirana” odjeća kao sustav nudi alternativnu perspektivu uz čiju pomoć možemo propitati načine na koje moda nastaje. Stoga JOIN Collective Clothes ne istražuje samo tehnički aspekt proizvodnje odjeće nego i specifične vrijednosti kao što su vlasništvo, identitet, originalnost i autentičnost.

Stvaratelj

Sudjelujući u projektu JOIN Collective Clothes, izrađujući odjevni predmet, odnosno njegov dio, izravno si uključen/uključena u proizvodni ciklus. Možda zvuči jednostavno, no tek se ujedinjavanjem možemo povezati s odjećom, modom i jedni s drugima. Tako pokrećemo raspravu o otuđenju i mistifikaciji u modi i o tome tko su stvaratelji mode. Kada dijelove koje su izradili različiti stvaratelji spojimo u odjevne predmete ili modne kombinacije, nastaje mreža stvaratelja. To prebacuje žarište s pojedinačnog dizajnera na kolektivnu praksu. U tom smislu JOIN Collective Clothes preispituje ulogu dizajnera: Postoji li razlika između dizajnera i stvaratelja? Može li više osoba dizajnirati jedan odjevni predmet? Kako to utječe na identitet stvaratelja?

Nositelj

Specifičan način oblikovanja i izrade odjeće u sklopu ovog projekta nudi nositelju/nositeljici mogućnost neprestanog sastavljanja i rastavljanja dijelova stvarajući odjevni predmet koji utjelovljuje različite krojeve i različite kreatore svaki put kada ga odjenemo. Rezultat je fluidna odjeća koja potiče povezanost stvaratelja i njihovih različitih vještina i pozadina. Istražuju se hijerarhijski odnosi: stvaratelj naspram stvaratelja, stvaratelj naspram odjeće te uloga koju stvaratelj imaju u odnosu na potrošača ili nositelja: Kako sloboda samostalnog sastavljanja odjeće utječe na naše ponašanje kao potrošača? Kako mijenja naš odnos kao nositelja prema odjeći i njezinim stvarateljima? Može li nositelj preuzeti ulogu dizajnera? Ako može, kako to utječe na identitet dizajnera i na identitet nositelja?

Odjeća

JOIN Collective Clothes problematizira ulogu stvaratelja i nositelja, ali i istražuje samu odjeću. Modularnost sustava omogućuje i stvaratelju i nositelju da postanu svjesni procesa oblikovanja i izrade odjeće. Oni se tada mogu zapitati što se događa s odjećom tijekom vremena, kako je možemo sastaviti i rastaviti pomoću različitih oblika i materijala? Odjeća može poprimiti vlastiti život kao aktivni i fluidni objekt. Je li to objekt s praktičnom svrhom, je li to komunikacijski objekt? Tko je vlasnik odjeće: dizajner, stvaratelj ili nositelj? I što ako percipiramo svoju odjeću kao alat za društveno povezivanje, a ne tek kao puke objekte koje nosimo svaki dan?

Demokratizirajući proizvodnju odjeće i pozivajući sve da se uključe u taj proces, JOIN Collective Clothes omogućuje zaigrano i fluidno istraživanje onoga što odjeća i moda mogu biti. JOIN Collective Clothes upozorava na važnost suradnje i otvara nove perspektive na današnji modni sustav.

Tekst je napisala Femke de Vries, a Tihana Bertek prevela ga je na hrvatski.

Anouk Beckers gostovala je u listopadu 2022. u Muzeju grada Zagreba, gdje je održala radionice JOIN Collective Clothes. Program je organizirala i koordinirala Ivana Čuljak, a realiziran je uz potporu Veleposlanstva Kraljevine Nizozemske u Zagrebu. Lektura: Kristina Ferenčina